

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 10 mart 2018-ci il № 19 (2235) Qiyməti 25 qəpik

Prezident İlham Əliyev Gürcüstanın müdafiə nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 9-da Gürcüstanın müdafiə naziri Levan Izoriani qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında siyasi münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini bildirdi, müxtəlif sahələrdə, o cümlədən

hərbi sahədə əməkdaşlığımızın uzun illər müvəffəqiyyətə inkişaf etdiyini vurğuladı və Levan Izorianın Azerbaycana səfərinin bu sahədə əməkdaşlığın perspektivlərinin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi.

Gürcüstanın müdafiə naziri Levan Izoria Gürcüstan xalqının dövlətimizin başçısına şəx-sən hörmətini bir daha ifadə edərək ölkələrimiz arasında

əlaqələrin uğurlu inkişafında Prezident İlham Əliyevin böyük xidmətlərinin olduğunu vurğuladı. Qonaq ölkəsinin Azerbaycana ərazi bütövlüğünü və suverenliyini dəstəklədini qeyd etdi. Levan Izoria Gürcüstan-Azerbaycan-Türkiyə əməkdaşlığına toxunaraq bunu regional sabitliyi möhkəmləndirən amil kimi dəyərləndirdi, üç ölkənin birgə hərbi təlimlərinin uğurla keçirildiyini bildirdi.

Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında iqtisadi, energetika, nəqliyyat sahələrində uğurlu qarşılıqlı fəaliyyətin olduğunu bildirən dövlətimizin başçısı ölkələrimizin heyata keçirdiyi global layihələrin əhəmiyyətini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev, öz növbəsində, ölkəmizin Gürcüstanın ərazi bütövlüğünü və suverenliyini dəstəklədini qeyd etdi.

Azərbaycan Ordusu genişmiqyaslı təlimlər keçirəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandani cənab İlham Əliyevin təsdiq etdiyi plana əsasən martın 12-dən 17-dək Müdafiə nazirinin rəhbərliyi altında müxtəlif qoşun növləri, qismələri, birlək və birləşmələrin iştirakı ilə genişmiqyaslı təlimlər keçiriləcək.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmetinin məlumatına əsasən, təlimləre 25.000 nəfər-dək şəxsi heyət, 250-dək tank

ve digər zirehli texnika, 1000-dək müxtəlif çaplı raket və artilleriya qurğusu, reaktiv yayım atəş sistemi və minaatan, 50-

dək müxtəlif təyinatlı ordu və cəbhə aviasiyası cəlb olunacaq.

Təlimlərdə qoşunlar şərti düşmənin hücumunun qarşısının alınması, onun atəşlə tələfata uğradılması, eks-zərbə endirməkələ müdafienin əlverişli hədlər üzrə bərpa olunması və genişmiqyaslı eks-hücum əməliyyatının keçirilməsi tapşırıqlarını yerinə yetirəcək. Mürkkəb dağlıq relyef və ra-

diolektron mübarizə şəraitində keçiriləcək təlimlərde birləşmə və hərbi hissələrin qarşılıqlı fəaliyyəti, qoşunların və atəş vasitələrinin idarə olunması, eləcə də şərti düşmənin müxtəlif fəaliyyətlərinə qarşı taktiki epizodlar icra ediləcək.

Təlimlərdə silahlanmaya yeni qəbul edilmiş müasir silah sistemləri və vasitələrinin tətbiqi ilə müxtəlif poligonlarda döyüş atışları keçiriləcək.

“Əsgərlərimizin döyüş ruhu yüksəkdir”

3-cü səhifədə

Sağlamlıq da diqqət mərkəzindədir

4-cü səhifədə

“Düşmən məğlub olacaq”

7-ci səhifədə

“Sizin Vətən sevginizə Vətən deyirəm”

8-ci səhifədə

Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında 2018-ci il üçün ikitərəfli hərbi əməkdaşlıq planı imzalanıb

Martın 9-da Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Gürcüstanın Müdafiə naziri Levan Izorianın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdən əvvəl Gürcüstan nümayəndə heyəti Fəxri xiyabanda ümummilli lider Heydər Əliyevin ve görkəmli oftaimloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın, Şəhidlər xiyabanında ölkəmizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş vətəndaşlarımı-

zin məzarlarını ziyarət edərək əklil və gül dəstələri qoyub.

Sonra Müdafiə Nazirliyində rəsmi qarşılanma mərasimi keçirilib. Gürcüstanın Müdafiə naziri fəxri qarovalun öündən keçidkən sonra her iki ölkənin dövlət himnləri səsləndirilib. Protokola uyğun olaraq L.İzoria "Şərəf kitabı"nı imzalayıb.

Müdafiə nazirləri əvvəlcə təkbətək, sonra isə geniş tərkibdə görüşüb.

Qonaqları salamlayan general-polkovnik Zakir Həsə-

nov strateji tərəfdaşlığımızın yüksək səviyyədə olduğunu və bunun təkcə ölkələrimizin inkişafında deyil, həm də bütün regionda, təhlükəsizliyin temin edilməsində mühüm rol oynadığını vurğulayıb.

Hərbi əməkdaşlığın regional iqtisadi layihələrin təhlükəsizliyinin temin edilməsi, ikitərəfli və NATO-nun keçirdiyi proqramlar çərçivəsində, eləcə də Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan hərbi qurumları formatında aparıldığı qeyd edən general-polkovnik Zakir Həsənov, bu əməkdaşlığın fəaliyyət sahələrinin daha da genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Azərbaycanın Müdafiə naziri Ermənistanın regional sabitliyə ciddi təhdid təşkil etdiyi, işgəlçi ölkənin dövlət səviyyəsində daim separatizm dəsteklədiyini diqqətə çatdırıb. Nazir beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycanı dəsteklədiyinə və ərazi bütövlüğünü tanıdığına görə gürcü xalqına bir daha minnətdarlığını bildirərək vurğulayıb ki, Azərbaycan da Gürcüstanın ərazi bütövlüyüünü tanır və dəstekləyir.

Azərbaycana növbəti dəfə səfər etməsində məmənnuluğunu bildirən L.İzoria bunun ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın yüksək səviyyəsini bariz nümunəsi olduğunu bir daha vurğulayıb. Dövlətlərimiz arasında əlaqələrin inkişafında ölkə rəhbərlərinin dostluq münasibətlərinin mühüm rol oynadığını deyən Gürcüstanın Müdafiə naziri bu cür görüşlərin əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi baxımından zəruriliyini xüsusi qeyd edib.

Görüşdə Müdafiə nazirləri rəhbərlik etdikləri qurumlar arasında verifikasiya və silah-

lara nəzarət sahəsində əməkdaşlıq məsələlərini etrafı müzakirə ediblər. Tərəflər, həmcinin hərbi, hərbi texniki, hərbi təhsil, hərbi tibb sahələrində əməkdaşlığın perspektivləri, birgə hərbi təlimlərin keçirməsi, işçi görüşlərin təşkil və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barəsində fikir mübadiləsi aparıblar.

Sonda Azərbaycanın və Gürcüstanın Müdafiə nazirləri arasında 2018-ci il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq planı imzalanıb.

**Müdafiə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Levan Izoria: Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdaşlığı regionun sabitliyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov Martin 9-da Gürcüstanın Müdafiə naziri Levan Izoria ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Elmar Məmmədyarov Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin bütün sahələr üzrə yüksək səviyyədə inkişafından məmənnuluq ifadə edib. İki ölkənin regional məsələlər üzrə baxışlarının üst-üstə düşdürüünü, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində bir-birini dəsteklədiyini bildirən nazir ölkələrimiz arasında iqtisadi, nəqliyyat və enerji sahələrində qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın mövcudluğunu və əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb.

Elmar Məmmədyarov Martin 15-də Bakıda keçiriləcək Azərbaycan, İran, Türkiye və Gürcüstan xarici işlər nazirlərinin dördtərəfli görüşündə bəhs edərək, bu görüşün ölkələrimiz arasında regional

əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafına tekan verəcək yeni format olduğunu bildirib.

Ölkəmizə sefərindən məmənnuluğunu ifadə edən Levan Izoria Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ilə çox maraqlı və faydalı görüş keçirdiyini deyib. Strateji tərəfdaşlığımızın və dostluğumuzun regionun sabitliyi üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini deyən nazir iki ölkə arasında müdafiə sahəsində çox geniş

əlaqələrin və hərtərəfli fəaliyyət programının mövcudluğunu vurğulayıb.

Görüşdə Azərbaycan və Gürcüstan arasında müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın regional sülh və sabitliyin temin olunmasına, xüsusi olaraq ölkələrimizin iştirakı ilə reallaşan irimiqyaslı nəqliyyat və enerji layihələrinin mühfizəsinin effektiv şəkildə təşkil olunmasına xidmət etdiyi bildirilib.

Martın 20-də "Açıq qapı" günü keçiriləcək

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tapşırıqına əsasən, Martın 20-də saat 11.00-da Novruz bayramı münasibətilə bütün hərbi hissələrdə əsgər valideynləri və yaşlıları üçün "Açıq qapı" günü keçiriləcək.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, ziyarətçilər hərbi hissələrdə yaradılan yaşayış və məişət şəraitini ilə ta-

nış olacaq, xidmeti, inzibati binalara, əsgər yataqxanaları və yeməkxanalara baş çəkəcəklər.

"Açıq qapı" günündə hərbi hissələrin komandanlığının valideynlərlə görüşləri təşkil olunacaq, onları maraqlandıran məsələlərin müzakirəsi aparılacaq, konsert proqramları və digər mədəni-kültəvi tədbirlər keçiriləcək.

Dünyada sülhün bərqərar olmasında Azərbaycanın multikulturalizm modelindən istifadə edilməlidir

Dünyada sülhün və əmin-amanlığın bərqərar olmasında Azərbaycanın tolerantlıq və multikulturalizm modelindən istifadə edilməlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikir Ukraynanın Odessa şəhərində keçirilən "Multikulturalizm sülh və əmin-amanlığın əsas meyarıdır" mövzusuna həsr olunmuş elmi-praktik konfransda söylenilib.

Odessa Regional Dövlət İdarəetmə İnstitutunun, Moldova İctimai Palatasının və Birleşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən konfransda MBD məkanındaki regional münaqışlər, XX əsrə həyata keçirilmiş etnik təmizləmənin, işgalçılığın və soyqırımı aktlarının birgə araşdırılması məsələləri müzakirə olunub.

Konfransda çıxış edən Odessa Regional Dövlət İdarəetmə İnstitutunun direktoru Nikolay İja bildirib ki, multikulturalizm mövzusu dünyada ən aktual mövzularlardan biridir. Bu baxımdan, Azərbaycanda mövcud olan dini tolerantlıq və multikulturalizm ənənələri dünyaya sülh və sabitliyin qorunmasına bir nümunə kimi istifadə edilməlidir. Müstəqillik illərində üzəldiyi çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan multikultural dəyərlərin inkişafına xüsusi diqqət ayırmalı dünyada azad və demokratik dövlət imicini qoruyub saxlaya bilib.

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin Moldovadakı nümayəndəliyinin rəhbəri Aureliya Qriqoriu çıxış edərək Azərbaycanın müstəqillik illərində böyük inkişaf yolu keçirdiyini vurğulayıb. O deyib ki, Azərbaycan Qərbi Şərqi qədim mədəniyyətini özündə birləşdirən tolerantlıq və multikulturalizm mərkəzinə çevrilir. Nümayəndəliyin rəhbəri əmin olduğunu bildirib ki, Azərbaycan bu dəyərləri inkişaf etdirməkə bələdinin lider dövləti kimi ərazi bütövlüğünü bərpa edəcək.

Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyinin müşaviri Elman Bağırov, Birleşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev və digər çıxış edənlər Sovet İttifaqı süqutu uğradıqdan sonra MDB məkanında sünü şəkildə yaradılmış regional münaqışlərdən, bölgədə həyata keçirilmiş etnik təmizləmədən, işgalçılıq siyasetindən və soyqırımı aktlarından bəhs ediblər. Bu ölkələr arasında Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğala məruz qalması, ermənilər tərəfindən Xocalıda XX əsrin ən amansız soyqırımı aktının törədilməsi tələbələrin və elm adamlarının diqqətinə çatdırılıb. Bu qədər məhrumiyyətlərə məruz qalmasına baxmayaraq, Azərbaycanda hökm sürən dini tolerantlıq və multikultural dəyərlərin nümunəvi model kimi dünyada sülh və əmin-amanlığın bərqərar olmasında istifadə edilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə tədbir keçirilib

Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində Müdafiə Nazirliyi sisteminə çalışan hərbi və mülki qulluqçu qadınların iştirakı ilə 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü həsr olunmuş bayram tədbiri keçirildi. Tədbir əvvəlcə açıq elan edildi. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən Vətənimizin şəhid övladlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükütlə yad olunduqdan sonra Dövlət himni səsləndirildi.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun tədbir iştirakçılarına 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə təbrik oxundu.

Daha sonra Mənəvi-Psixoloji Hazırlıq və İctimaiyyətlə Əlaqələr idarəsinin rəisi general-major Rasim Əliyev xanımları Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi adından səmimi qələbdən təbrik edərək, onlara cansağlığı, ailə səadəti, işlərində uğurlar arzuladı.

General-major Rasim Əliyev Azərbaycan qadınının dünən, bu gün cəmiyyətdə tutduğu mövqeyindən bəhs edən çıxışında milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına qadınlarımızın hər zaman xüsusi rol oynadığını tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdıraraq bildirdi ki, ulu nənələrimizin adət-ənənələrini davam etdirən Azərbaycan qadını hər zaman döyüşkənliyi, mübarizliyi, fədakarlığı ilə seçilib. "Onlar Tomrılərin, Nigarların,

Həcərlərin davamçıları olublar. İkinci Dünya və Qarabağ müharibələrinin odlu-alovlu illərində kişilərlə ciyin-ciyine qəhrəmancasına döyüşübələr. Bu gün ölkəmizin ictimai həyatında və dövlət idarəciliyində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın xidmetləri danışmadır."

Bayram tədbiri H.Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin rəhbərliyi tərəfindən mükafatlandırıldılar.

yaradıcı kollektivinin təşkil etdiyi programla və respublikamızın xalq və əməkdar artistlərinin, tanınmış mədəniyyət, incəsənət nümayəndələrinin ifasında rəngarəng mahnilarla davam etdi.

Tədbirin sonunda Bakı Hərbi Qarnizonunun şəxsi heyəti qarşısında nümunəvi çıxışlarına görə mədəniyyət və incəsənət nümayəndələri Mərkəzi Zabitlər Evinin rəhbərliyi tərəfindən mükafatlandırıldılar.

"Azərbaycan Ordusu"

Cəbhə bölgəsində yerləşən "N" hərbi hissəsində ötən ilin yekunlarına görə fərqlənənlər sırasında artilleriyaçıların da adı çəkilir. Zabit Zinhar Bayramının sözlərinə görə, döyübü hazırlığını artırmaq üçün müntəzəm keçirilən təlim və məşğələlər şəxsi heyətə mübarizə əzmi və qələbəyə inam aşılıyır.

Minaatan bölməsinin kollektivi də ötən ili uğurlu göstəricilərlə yola salıb. Bu şəxsi heyətin döyübü və mənəvi-psixoloji hazırlıq sahəsində qazandığı uğurlarda kapitan Bəhruz Mehdiyevin də rolu böyükdür. Erkən yaşlarından hərbçi olmaq qərarına gəlmiş zabitlə etraflı tanışlıqdan öyrəndim ki, 2016-ci ilin aprel döyüşlərinin iştirakçısı olub. Söhbətimizə bu döyüşlərlə başladıq:

- Bu gün də qururluyam ki, Azərbaycan Ordusunun aprel zəfərində az da olsa xidmətim olub, - deyən zabit döyüşlərin hərbçi qulluqçuların ruh yüksəkliyinin təsdiqi olduğunu birləşdirir. - Bu qələbə ordunun güclünü göstərmək yanaşı, aparılan təlimlərin gerçek nəticələrini də ortaya qoydu. Yeni, təlim şəxsi heyətin döyübü bacarığının sinağı çəkildiyi mühüm mərhələdir və burada zəhmət çəkən hər kəs uğur əldə etməyə qadirdir. Digər bir məsələni də qeyd edim ki, təlimlərdə komandır-əsgər münasibələri öz təsdiqini tapır. Komandır tabeliyində olanlara güvənir, əsgərlər isə komandırın inam və etibarını doğrultmağa çalışır. Məlumdur ki, aprel döyüşlərində bu gerçəklilik də sübuta yetirildi. Bu mənada aprel zəfəri gələcək uğurları məsələdir. Xalq və ordubirliyinin əhəmiyyəti də özünü hiss etdim. Bu qıçılcım bəs

Döyüş hazırlığı

“Əsgərlərimizin döyüş ruhu yüksəkdir”

göstərdi. Həmin günlərdə cəmiyyətin, xalqın bütün təbəqələrinin, tək ölkəmizdə deyil, dönyanın müxtəlif guşələrində yaşayan, ayrı-ayrı zümrələrdən olan insanların orduya dəstək nümayiş etdirməsi əyani şəkildə sübut etdi ki, xalqın inamı əsgər və zabitlərimizə böyük ruh aşladı. Əsgərlərimizin döyüş ruhu günbegün artır və hər kəs qələbəmizə öz töhfəsini verir.

Bacarıqlı zabitə görə, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti yüksək döyüş əzmindədir və aprel zəfərini təkrarlamağa qadirdir. "Hər kəs inansın ki, bu gün, bu saat döyüş emri verilərsə, biz son nəfəsədək düşmənlə mübarizə aparacaq və bu mübarizədən qalib döncəyik. Xocalı soyqırımı ərefəsində şəxsi heyətimizlə səhəbələr aparanda hər əsgərimin gözlərində qisas qıçılcımını hiss etdim. Bu qıçılcım bəs

edər ki, düşmənə öz sözümüzü deyək. Bütün dünya da bilir ki, erməni faşistləri milletimizə qarşı belə ağır cinayət törədib. Düşmən mütləq cavabını alacaqdır. Məşğələdən qayıdan əsgərlərlə özünüz səhəbat edin, görün onlar nə düşünür-lər?"

Sınıf otağında bir qrup əsgərlə səhəbatimə davam edirəm. Bakının Sabuncu rayonundan olan əsgər Qurban Qurbanov fikirlərini bölüşür:

- Hərbi xidmətimi başa vurmağa az vaxt qalıb, amma döyüşlər başlayan kimi yenidən orduya qayيدəcək və komandanımlı ciyin-ciyinə düşmənə gücümüzü sübut edəcəyik. Yeri gəlmişkən deyim ki, hərbi xidmət həyatimdə bir məktəb oldu, həm qalib döyüşçü olmuşam, həm də gələcək müstəqil həyatda yaşamağın sirlərini öyrəndim.

Hərbi xidmətə Ağcabədi ra-

yonundan çağırılan Əli Paşa-yev də orduda keçirdiyi günlərin dəyərindən, təlim və məşğələlərdə peşəkarlıq qazanmasından danışır:

- Əsgər yoldaşım doğru deyir, hərbi xidmət her birimiz üçün əhəmiyyətli bir dövrdür. Bu dövrde döyüşçüyə xas olan vacib vərdişləri mənimseyirik, həmçinin bir çox mənəvi keyfiyyətlərə alışırıq.

Əsgər Rasim Rzayevə görə, hər bir təlim onları qələbəyə ruhlandıır. "Təlim başlayanda çox sevinirik, çünkü bildiklərimiz, öyrəndiklərimiz sınaqdan çıxır. Bizə təhkim olunan döyüş silahının sirlərini dərindən mənimseyirik, axı qarşida bizi daha əhəmiyyətli bir sınaq - torpaqlarımızın işğaldan azad ediləcəyi gün gözləyir. Mən o günün həsrətindəyəm, axı kim qələbə ilin in əsgəri olmaq istəməz?!"

Gənc əsgərlər adından isə

Azad Zəkareyev söz alır. Orduya Qobustan rayonundan çağırılan əsgər hesab edir ki, hərbi xidmətdə qazandıqları vərdişləri onlara çox şey verir. "Burada bizdən doğru danışmaq, intizamlı olmaq, sırrı qoruyub saxlamaq, dözümlülük, cəsarət tələb olunur ki, bu xüssusiyətlərə alışmaqla sabahın saf əqidəli vətəndaşı kimi formalaşırıq".

- Azad, hərbi həyata başladığın gündən bəri hansı əlamətdar hadisələr yaddaşına hekk olunub?

- Önce Vətənimə, xalqımı sədaqətlə xidmət edəcəyimə söz verdiyim andicmə mərasimini qeyd edərdim. O gün özünəxas təntənəsi ilə yaddaşından silinməyəcək. Komanḍirlərim, valideynlərim qarşısında mən də Vətənimə şərəfle, məsuliyyətlə xidmət edəcəyimə and içdim. Andımı doğrultmaq üçün hərbi sirlərə, döyüş vərdişlərinə həvəslə alışram. Düşmənle savaşa atılmağa hər an hazırlam.

- Mən də Azadın sözünə qüvvət olaraq demək istəyirəm ki, hərbi xidmətə başlayanda kişi sözü vermişik, yəni, and içmişik ki, Vətənimizi müdafiə edəcəyik. Bu sözləri Nicanat Qədirəv deyir.

Əsgərlərin hamisinin bir məqsəd-məramı var: tezliklə torpaqlarımızı yağı düşmənin işgalindən azad etmək!

**Polkovnik-leytenant
Arif PƏNAHOV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

Vətənpərvərlik radikalizm və ekstremizmə qarşı mübarizədə effektiv vasitədir

Dini radikalizm və ekstremizmə qarşı mübarizədə ən effektiv vasitələrdən biri və təvpərvərlik hissinin gücləndirilməsidir. Vətənpərvərlik hissələri yüksək olan şəxslər dini radikalizm və ekstremizmin təsirinə məruz qalmaz.

AZERTAC-in bölgə müxbiri xəbər verir ki, bu fikirlər "N" hərbi hissəsində Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (DQİDK) Müdafiə Nazirliyi ilə birgə keçirdiyi tədbirdə səsləndirilib. Tədbir iştirakçıları əvvəlcə Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən şəhidlərin xatirəsini bir dəqiqəlik sükülla yad ediblər. Sonra DQİDK-nin sifarişi ilə çəkilmiş "Şəhadət" sənədli filmi nümayiş olunub.

Hərbi hissənin zabiti Elşad Əbirov çıxış edərək, tədbirin əhemmiliyətini yüksək qiymətləndirib. Gəncləri radikal dini cərəyanların təsiri altına düşməkdən və dini radikalizmdən qorumağı, eyni za-

manda, vətənpərvər ruhda təbiiye olunmalarının vacibliyini qeyd edib. Bildirib ki, Azərbaycan Ordusunda şəxsi heyətin vətənpərvərlik hissi, mənəvi-psixoloji həzirlığı və döyüş ruhu yüksəkdir. Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsə sədrinin müavini Səyyavuş Heydərov filmin sujet xətti, Vətən uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərimiz və radikal qruplaşmaların, qeyri-qanuni hərbi birləşmələrin tərkibində vuruşaraq öldürülən insanlar haqqında danışib. Bildirib ki, "Şəhadət" sənədli filmi Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlərin xatirəsinə həsr olunub. Ekran

işində Vətən uğrunda şəhadət qovuşmuş qəhrəmanlarla yanaşı, dini fanatizmin və radikalizmin təsirinə məruz qalmış, bir sıra xərici ölkələrdəki ekstremist-terrorçu silahlı birləşmələrin tərkibində döyüşmüş şəxslərdən bəhs edilir. Filmdə Vətənin müqəddəsliyi və onun müdafiəsinin vacibliyi, şəhidlik zirvəsinin ucalığı təbliğ olunur, digər tərəfdən isə radikalizmin törətdiyi fəsadlar tamaşaçılar təqdim edilir.

"Şəhadət" filmine baxarkən Vətən uğrunda şəhid olmuş fədakar, iğid, qəhrəman hərbi qulluqçularımız bizi qürurlandırır. Yad dini ideologiyaların təsirinə məruz qalmış ailələrinə faciələr yaşatmış gəncləri gördükdə isə təessüf hissi keçirir. Filmdə hərbçilərimizin fədakarlıqları və qəhrəmanlıqları əsl vətənpərvərlik rəmzidir, gənclərimiz üçün bir nümunədir", - deyə S.Heydərov bildirib.

Komitə sədrinin müavini qeyd edib ki, radikalizmin və ekstremizmin təsirinə düşməyin başlıca səbəblərindən biri vətənpərvərlik hissənin zəif olmasıdır. Vətənpərvərlik hissi zəif olan insanlar cəmiyyətdə öz yerlərini tutu bilmirlər. Ona görə gənclər məlumatlandırılmalı, maarifləndirilməli, onlara vətə-

pərvərlik hissi aşılanmalıdır.

Səyyavuş Heydərov çıxışında dünyada dini zəminda baş verən münaqişələrdən, Yaxın Şərqi dini radikalizm və ekstremizmin acınacaqlı nəticələrindən söz açaraq, dini siyasişədirildiyi və ya siyasi oyunlar üçün alet olduğunu ölkələrin böyük fəlakətlərle üzləşdiyini diqqəte çatdırıb. Qeyd edib ki, bu gün münaqişələr nəinki genişlənməkdə, daha da dərinləşməkdədir. Müxtəlif qüvvələr tərəfindən müsəlman dünyasının çökdürləməsi, tənəzzülə ugradılması, islam ölkələrində qarşılurma yaradılması üçün iş aparılır.

Natiq 1990-ci illərin əvvəllerində Azərbaycanda da tehlükeli bir dövr yarandığını, lakin ulu önder Heydər Əliyevin müdrik, uzaq-görən siyaseti nəticəsində ölkə-

mızda daxili sabitliyin qorunub saxlanıldılığını, cəmiyyətimizdə birlik və həmrəyliyin möhkəmləndiyini, bütün sahələrdə sabit, ahəngdar inkişafə nail olunduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, bu gün Azərbaycandakı dövlət-din münasibətləri modeli, multikulturalizm, tolerantlıq dünyaya bir nümunədir.

Müdafıə Nazirliyinin nümayəndəsi Emin Səfərov çıxışında hərbi hissələrdə bu cür tədbirlərin keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Müdafıə Nazirliyi və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən bütün hərbi hissələrdə maarifləndirici tədbirlər davam etdirilecek.

Hərbi hissəyə Komitə tərəfindən nəşr edilən kitablar hədiyyə olunub.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

9 mart 2018-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 92 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonunun Şavarşavan kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərli, Qaymaqlı və Fərəhli kəndlərində, Berd rayonunun Mosesqəx, Çinari kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağdam, Ağbulaq, Muncuqlu, Qaralar kəndlərində, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Nəmirli, Şuraabad, Tağıbəyli, Şixlar, Baş Qərvənd, Cəvahırlı, Qaraqışlı, Kəngərli, Sarıcalı, Novruzlu, Yusifcanlı, Mərzili, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qobu Diləgarda, Qərvənd, Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər, Horadiz, Cəbrayıllı rayonunun Nüzgər və Mehdi kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər, Ağdam, Xocavənd və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Tibb xidməti

Sağlamlılıq da diqqət mərkəzindədir

"Siz bütün fəaliyyətinizi bu sahə ilə bağlayaraq, həyatınızı nəcib və xeyir-xah bir işə - insanların sağlamlığının qorunması işinə həsr etmisiniz. Əhalinin sağlamlığının mühafizəsi və tibbi xidmətin yaxşılaşdırılması istiqamətində irəliyə doğru atdırığınız addımlar və əldə etdiyiniz uğurlar bizi sevindirir". Bu sözləri Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev həkimlərə ünvanladığı məktubda deyib. Bu gün, digər sahələr kimi, milli səhiyyə sistemimiz də şüretlə müasirəşir, bu sahəyə dövlət qayğısı ildən-ilə artırılır. Həkim olmaq böyük məsuliyyətdir. Çünkü bu peşənin daşıyıcılarına sağlamlığımızı etibar edirik.

Gizir Anar Yusifov 16 ildir ki, ordu sıralarında xidmət edir. Anar bildirdi ki, həkimin xoş sözü, məhrəbanlığı, həssaslığı, qayğıkeşliyi xəstənin vəziyyətinə, bir qayda olaraq, müsbət

təsir göstərir. "Xəstələrə fərdi yanaşmaq, onlara qayğı göstərmək həkimlərin müqəddəs borcudur. Həkim hərətəfli hazırlanıqlı, sadə, alicənab, müdrik, xeyirxah və işgütar xarakterə malik olmalıdır."

Söhbət əsnasında aprel döyüşlərinde iştirak etdiyini öyrəndim.

- Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusu gücünü, qüdrətini, peşəkarlığını bir daha sübut etdi, - deyə gizir bildirdi. - Yüksək peşəkarlıq, ciddi nizam-intizam, yetərli maddi-texniki təminat, şəxsi heyətin ruh yüksəkliyi, sağlam zabit-əsgər münasibəti, ordumuzun nüfuzunu daha da artırır. Aprelin ilk günləri idi. Təxribat törətmək istəyən düşmən bizim mövqelərimizə hücum etdi. Azərbaycan Ordusunun gücü ilə düşmən həmləsinin qarşısı alındı. Biz həkimlərin üzərinə düşən vəzifə döyüş meydanında yaralanan

silahdaşlarımıza ilkin tibbi yardım göstərmək idi. Azərbaycan Ordusu bu döyüşdə tarixi qəlebə qazandı.

Həkimlər insanların sağlamlığının, hərbçilər Vətənin keşiyində dayanırlar. İki müqəddəs peşənin daşıyıcısı olmayımla fəxr edirəm. Həkimlik böyük məsuliyyət tələb edir. Hərbi hissəmizin tibb məntəqəsi bütün standartlara cavab verən tibbi avadanlıqlarla təchiz olunub. Öhdəmizə zabit, gizir və əsgərlərimizin sağlamlığının keşyində dayanmaq kimi şərəfli vəzifə düşür. Daim bu vəzifənin öhdəsində layiqince gəlməyə çalışırıq.

Tibb məntəqəsinə müraciət edən hərbi qulluqçulara hərtərəfli qayğı göstərilir. Gizirin sözlərinə görə, onlardan müxtəlif analizlər götürülür və nəticələrə uyğun düzgün müalicələr təyin olunur. "Bir sözlə, müalicənin gedisi nezarət edilir. Xəstələrimiz az vaxt ərzində sağlamlıqlarını bərpa edərək xidmət yerlərinə qayıdırılar. Vətənimizin müdafiəsində dayanan oğullarımıza tibbi qulluq etməkdən qurur duyuruq".

Söhbətimizi qəbul otağına daxil olan əsgər Elsəvər Vəliyev davam etdi:

- Ordu sıralarına Bakı şəhərində çağırılmışam. Mən və əsgər yoldaşlarım həkimlərimizin diqqət və qayğından razıyıq. Tibb məntəqəsinə müraciət etdikdə bize məhrəbanlıq, qayğı-keşlik göstərirlər. Bu qayığının qarşılığında üzərimiz düşən vəzifə bormuza məsuliyyətə yerinə yetiririk.

Daha bir hərbi tibb məntəqəsində gördüklerimdən əmin oldum ki, Vətənimizə xidmət edən oğulların sağlamlığı etibarlı əllərdədir.

**Leytenant
Orxan HÜSEYNLİ,
"Azərbaycan Ordusu"**

(III məqalə)

Hökumət şimaldan real təhlükəni nəzərə alaraq, hərbi-strateji əhəmiyyətə malik Bakı sahilinin müdafiəsinə xüsusi diqqət yetirirdi. 1919-cu ilin avqustunda Baş Qərargah reisi, general-leytenant M.A.Sulkeviç tərtib etdiyi gizli məruzədə hərbi nazir S.S.Mehmandarov-a bildirirdi ki, Azərbaycan üçün Xəzər dənizində çox ciddi xoşagelməz vəziyyət yaranıb. Bakının başının üstünü iki güclü təhlükə almışdı: bir tərəfdən Zakaspidən və Həştərxandan bolşevik, digər tərəfdən isə Port-Petrovskdan aqqvardiyalar ölkəni təhdid edirdi.

Bakı dəniz tərəfdən tamamilə açıq olduğundan generalın fikrincə, "her an ölkə rəhbərliyinin yerləşdiyi rayona desant çıxarılmasını gözləmək olar". Bununla əlaqədar müvafiq tədbirlər görülməsini təklif eden general bildirirdi ki, dənizin müşahidəsini təşkil etmek, Bakıya dəniz tərəfdən giriş yollarının artilleriya müdafiəsini hazırlamaq və nehayət, dəniz polisi və liman keşikçi gəmisi təşkil etmək lazımdır. Məruzədə, həmcinin sahil mühafizəsini və dəniz kəşfiyyatını təşkil etmək üçün də konkret tədbirlər görülməsi əksini tapmışdı. Nəzərə almaq lazımdır ki, həmin vaxtda Azərbaycanın hərbi gəmiləri yox idi, ancaq dəniz kəşfiyyatı üçün şəxsi heyəti azərbaycanlılardan ibarət olan iki paroxodon top və pulemyotlarla silahlandıraq istifadə olunması təklif edilirdi. Bundan başqa, müdafiə məqsədile bir neçə barkas və müherrikli qayıdan istifadə edilməsi də təklif olunmuşdu. General Sulkeviçin fikrincə, bu bütün sahil zonasına Mixaylovkadan (Aşağı Körpündən) başlayaraq Bəndovana, əgər imkan olarsa, hətta Astaraya qədər nəzarət etməyə imkan verirdi.

Bakı sahilinin təbii mövqeyini nəzərə alaraq Şıxov burnunda, Nargin adasında və Sultan (Zığ) burnunda artilleriya qurğuları sistemlərini yerləşdirmək yolu ilə paytaxtın sahildən səmərəli müdafiə sistemi yaratmaqla olardı. Bu mövqelərdən çarşaz artilleriya atəşini Bakı körfəzinə və limana dənizdən girişini bağlamağa imkan verirdi.

1919-cu il sentyabrın 13-də S.Mehmandarov Baş nazir N.Usubbəyova artilleriya və mühəndis işləri baxımından görülən tədbirlər haqqında məruzə etmişdi: "Əvvəlki səngərlər təzələnir; Məftil manəslər düzəldilir; Bakı körfəzinə girişini bağlayan batareyalar üçün yer seçilmişdir; 1915-1916-ci illərdəki telefon əlaqəsi bərpə olunur".

Hərbi nazir Bakı möhkəmləndirilmiş rayonunun reisi vəzifəsinin təsis olunmasını təklif edir ki, Bakının müdafiəsini təşkil etmək işləri bir əldə cəmləşdirilsin və o, Bakı hərbi general-qubernatoru vəzifəsilə əvəz edilsin. Dövlət Müdafiə Komitəsinin qərarı ilə həmin gün bu iş görüldü.

Elə həmin gün S.Mehmandarovun imzaladığı əmrle Bakı möhkəmləndirilmiş rayonuna strateji əhəmiyyətinə görə birinci dərəcəli qala statusu verildi. Rayonun sərhədi Xəzər dənizinin sahili boyu Qızılburundan tutmuş Əletə qədər müyyəyen edilmişdi. Xəzər dənizi sahili boyunca yerləşən hərbi liman üzən vasitələr, bütün artilleriya hissələri, həmcinin qarni-

zonun qoşun və idarələri möhkəmləndirilmiş rayonun rəisinə tabe edilmişdi.

Sentyabrın 16-da Dövlət Müdafiə Komitəsi tərəfindən Bakı möhkəmləndirilmiş rayonun rəisinə "ölkənin müdafiəsi üçün zəruri olan hər cür əşyaları müsadiro etmək" hüququ verilmişdi. Oktyabrın 26-da şəhərin hüquq mühafizə orqanları da onun tabeliyinə verilmişdi. Bakı möhkəmləndirilmiş rayonun rəisi, general-major Murad Gəray Tlexas, qərargah reisi isə polkovnik İ.Hacıbeyli təyin olunmuşdu.

1919-cu ilin oktyabrında Bakı möhkəmləndirilmiş rayonun-

M.G.Tlexassa sərəncam verilmişdi ki, sərhəd mühafizəcilləri şöbəsi ilə birgə Xəzər sahilərinin, xüsusilə Qızılburunla Əlet arasında və sonra Astaraya qədər müşahidəni təşkil etsin.

Bakı möhkəmləndirilmiş rayonu qoşunlarının tərkibi bir, xüsusi mühüm vəziyyət yaranıqda isə iki piyada alayından ibarət idi. Qarnizonun bütün hissələrində ştatlar tezliklə müharibə dövrünün tələblərinə uyğunlaşdırılmış, bütün komandır heyəti möhkəmləndirilmiş rayonun bütün mövqeleri ilə tanış olmalı idilər. 1919-cu ilin noyabrında Qala kəndində pulleyot və topalarla silahlandırılı-

yük sənədlərinin yoxlanması üçün yaxınlaşmalı idi. Yazılı şəkildə alınmış icazə isə dənizdə yalnız bir gün üzməyə hüquq verirdi. Bu qərari pozanlar müharibə dövrünün bütün ciddiliyi ilə qanun qarşısında cavabdeh olurdu. Bu tədbirlər, hər şeydən əvvəl, Bakıya gizli yolla bolşevik qrupları tərəfindən silah getirilməsinin, həmcinin gizli yolla neft və neft məhsullarının Həştərxana daşınmasının qarşısını almağa yönəldilmişdi. Eyni zamanda, 1918-1920-ci illər arasında dövr bir tərəfdən sovet hərbi-dəniz qüvvələrinin, digər tərəfdən isə aqqvardiyalar və ingilislərin arasında Xəzər ug-

başladı. Bir neçə müvəffəqiyyətli əməliyyat ingilislərin özlərini Xəzərdə tam səlahiyyət sahibi kimi hiss etməsinə imkan vermedi.

1919-cu ildə yazın gelmesi ilə Xəzər dənizində fəal döyük əməliyyatları yenidən başlandı. Aprel ayının sonunda Həştərxan-Xəzər hərbi donanması Aleksandrovsk fortunu və Port-Petrovski işğal etmək üçün əməliyyatlar keçirdi. Aprelin 30-də hərbi dənizçi desantçılar tərəfindən Aleksandrovsk istehkamı işğal olundu. Lakin mayın 21-də Tüb-Karaqan körfezində Həştərxan-Xəzər hərbi donanması dəniz döyüşündə müvəffəqiyyətsizliyə uğradı. Ingilis-aqqvardiyacı donanmasının gemiləri, gəmi artilleriyasının güclü atəş, gəmilərin sürətliliyi və manevriliyi baxımından üstünülüyə, həmcinin havada tam üstünülüyə malik olması nəticəsində sovet hərbi donanmasına ciddi zərər vurdur. Hətta donanmanın bir neçə gəmisi batırıldı. Həştərxan-Xəzər hərbi donanması yerde qalan gəmiləri Aleksandrovsk fortunda qoyub, mühəsirəyə alınmış Həştərxana çəkildi. Xəzər dənizində hərbi əməliyyatlar səhnəsində təşəbbüs ingilis-aqqvardiyacı hərbi dəniz qüvvələrinə keçdi.

1919-cu ilin yayında donanmada dəyişiklik aparıldı. RSFSR Hərbi İnqilab Şurasının 1919-cu il 31 iyul tarixli əmri ilə Volqa və Həştərxan-Xəzər hərbi donanmaları Şimal, Yuxarı Həştərxan və Dəniz olmaqla üç dəstədən ibarət Volqa-Xəzər hərbi donanmasında birləşdirildi. Volqa-Xəzər hərbi donanmasına F.F.Raskolnikov komandanın təyin olundu. Xəzərdə döyük əməliyyatlarını donanmanın dəniz dəstəsi aparırdı. 1919-cu ilin avqustunda Volqa-Xəzər donanması bütövlükde müxtəlif tipli 130 gəmidən ibarət idi. Volqa-Xəzər hərbi donanmasının gücü imkan verirdi ki, Həştərxanı və Volqanın mənsəbini nəinki müdafiə etsin, hətta 1919-cu ilin yayında və payızında denikinç hərbi donanmaya güclü zərbələr endirsin.

Denikinç Xəzər hərbi donanması başda "Oryol" flağman xidmət gəmisi olmaqla üç dəstədən ibarət idi. Birinci dəstənin tərkibinə 9 yardımçı kreyser daxil idi. Bu dəstə əsas etibarı ilə Həştərxan yaxınlığında 12 futluqda reyd edirdi. Volqanın mənsəbində hərəkət edən ikinci dəstə 6 kanoner qayığından və 3 barjdan ibarət idi. Nəhayət, nisbətən zəif olan üçüncü dəstə əsas etibarı ilə yardımçı gəmilərdən - motorlu katerlərdən, nəqliyyat gəmilərindən, hidromatlılardan (4 aparatlı), xidmət gəmisi və bir kanoner qayığından ibarət idi. Qırmızı donanma əleyhine döyük əməliyyatları aparmaqla yanaşı, aqqvardiyacı döyük gəmilərinin qarşısında belə bir tapşırıq qoyulmuşdu ki, yalnız İran və Port-Petrovsk limanları ilə əlaqə saxlamaqla Azərbaycan dənizdən hər vəchle təcrid edilsin. O dövrde baş vermiş hadisələrin fəal iştirakçısı aqqvardiyacı N.Ryabinin qeydlərinə görə, "cənubda Xəzərdən başqa heç bir yerdə ağların dəniz qüvvələri komandanlığı belə mükemmel formada olmamışdı".

Nurulla ƏLİYEV,
tarix elmləri doktoru,
ehtiyatda olan
I dərəcəli kapitan

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - 100

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin fəaliyyətində hərbi dənizçilik aspektləri

da müdafiə işləri yüksək tempə gedirdi. Nargin adası və Şıxov burnunda əlaqə yolları, həmcinin toplar üçün meydancı və müşahidə məntəqələri hazırlanmışdı. Bütövlükde Nargin adasının ya qalaya, ya da güclü möhkəmləndirilmiş rayona əvvəlmişdir. Buna görə də adada ordu üçün kazarma və anbarlar tikilir, telefon əlaqəsi yaradılır. Noyabrın əvvellərində Nargin adasında 8 top yerləşdirildi, Bayıldan məntəqələrə paylaşılmış 6 top aparıldı.

Dayaq məntəqələri arasında etibarlı rabitə əlaqəsinə xüsusi diqqət yetirildi. Xüsusilə Bakı möhkəmləndirilmiş rayonu idarəsindən aşağıda mövqə batareyasının idarəsi şəhər mərkəzi rabitə sistemindən asılı olmayan müstəqil rabitə sistemine malik olmalı idi ki, Şıxov, Bayıl, Nargin və Zığ vasitəsilə, şəhər mərkəzi stansiyası və möhkəmləndirilmiş rayon reisi idarə ilə əlaqə yarada bilsinler. Şıxovda, Zığda və Narginde komutatorlar quraşdırılmışdı ki, bu da səhra telefon məntəqələri ilə əlaqə yaratmağa imkan verirdi. Beleliklə, Nargin adasında və ya mövqə batareyasının idarəsindən olmaqla hər bir məntəqə ilə danışmaq mümkündür.

1919-cu il dekabrın 8-dən 14-dək Bakıya dənizdən girişde müdafiə mövgələrinin möhkəmləndirilmesi işlərinin gedisi təftiş olunmuş və nəticələri hərbi nazirə məruzə edilmişdi. Bu təftiş görülmüş işlərdə bir sıra nöqsanların olduğunu üzərə çıxılmışdı. Əger Şıxov burnunda və Nargin adasında bütün işlər düzgün aparılırsa, Sultan burnunda piyada üçün səngərlər düzgün qazılmamışdı və təkinti işlərinin sürəti aşağı idi.

1919-cu il noyabrın 19-da general Sulkeviç tərəfindən

mış piyada bölüyü yerləşdirilmişdi ki, bu da onun münasib vəziyyəti ilə əlaqədar idi.

1920-ci ilin əvvellərində Dövlət Müdafiə Komitəsinin qərarı ilə Bakı rayonunun möhkəmləndirilmesi üçün dövlət xəzinəsindən hərbi nazirliyin hesabına 6 milyon rubl məbləğində kredit ayrılmışdı. Ümumilikdə isə, hərbi nazirliyin Bakı möhkəmləndirilmiş rayonunun müdəndis işləri üzrə smeta xərcəri 14 milyon rubl təşkil edirdi.

1920-ci ilin yazında Bakının müdafiəsini gücləndirmək məqsədile möhkəmləndirilmiş rayonun rəisi general-major I.A.Usubov 12 mart tarixli gizli əmrində qarnizonun hissələrinin döyük hazırlığının gücləndirilmesi ilə əlaqədar başqa tədbirlər yanşı, Xəzər hərbi donanmasına da konkret tapşırıqlar vermişdi. Xüsusilə "Astrabad" və "Pirallahi" hərbi gəmiləri daim döyük hazırlığı vəziyyətindən olmaqla, ticarət limanının reisine ise Şıxov burnu və Zığla əlaqəni təmin etmək üçün iki barkas ayırmıştır. 1920-ci ilin 14 milyon rubl təşkil edirdi.

1920-ci il aprelin 8-də general-major Tlexas tərəfindən imzalanmış "Bakı möhkəmləndirilmesi" rayonu hərbi general-qbərnatorunun Xəzər dənizinin su nəqliyyatı üzrə mütləq qərarı"nda xəbərdarlıq edildi ki, "xüsusi səlahiyyətə malik yollar və su nəqliyyatı nazirinin yazılı icazəsi olmadan heç bir gəmi Bakı buxtasından açıq dənizə çıxmır".

Bakı buxtasına giriş və çıxışa yalnız gəmilərin yolu ilə - Nargin adası ilə Şıxov burnu arasından icazə verilirdi. Bütün gələn və Bakı buxtasından çıxan sərnişin və yük gəmiləri mütləq sahildən 3 kilometr məsafədə Bayıl burnunun sonundakı liman keşikçi gəmisinə sərnişinlərin pasportunun və

runda gedən kəskin silahlı mübarizəyle xarakterizə olunurdu.

1918-ci ilin payızında sovet hökuməti və dəniz komandanlığı Xəzər dənizində hərbi dəniz qüvvələrini gücləndirmək üçün təcili tədbirlər görüldər. Lenin vətəndaş müharibəsinin bu döyük səhnəsine mühüm əhəmiyyət verir, Rusiya Hərbi Şurasının Cənub cəbhəsi Qafqaz-Xəzər səbəsi sədrinin adına gəndərdiyi 1918-ci il 12 noyabr tarixli teleqramda tələb edirdi ki, "hərbi işlər və Xəzərin işğal olunması məsələsinin üzərinə möhkəm düşün".

Xəzərdə 1918-ci il avqustun 21-də ingilislər ilk toqquşma

baş verdi. Həştərxan donanmasının tərkibində olan silahlı "Özbək" paroxodu Dərbəndin yaxınlığında Ingilterənin "Prezident Krüger" gəmisinə hücum etdi. "Prezident Krüger" gəmisi yarlız yüksək sürəti ona təqibindən yayınmağa imkan verdi. General Denstervil sonralar xatırlayırdı ki, "Xəzər dənizində bizim ilk dəniz döyüşümüz belə şərəfsiz başa çatdı". 1918-ci il oktyabrın 13-də Həştərxan-Xəzər hərbi donanması ilk toqquşma

baş verdi. Həştərxan dəstənin tərkibinə 9 yardımçı kreyser daxil idi. Bu dəstə əsas etibarı ilə Həştərxan yaxınlığında 12 futluqda reyd edirdi. Volqanın mənsəbində hərəkət edən ikinci dəstə 6 kanoner qayığından və 3 barjdan ibarət idi. Nəhayət, nisbətən zəif olan üçüncü dəstə əsas etibarı ilə yardımçı gəmilərdən - motorlu katerlərdən, nəqliyyat gəmilərindən, hidromatlılardan (4 aparatlı), xidmət gəmisi və bir kanoner qayığından ibarət idi. Qırmızı donanma əleyhine döyük əməliyyatları aparmaqla yanaşı, aqqvardiyacı döyük gəmilərinin qarşısında belə bir tapşırıq qoyulmuşdu ki, yalnız İran və Port-Petrovsk limanları ilə əlaqə saxlamaqla Azərbaycan dənizdən hər vəchle təcrid edilsin. O dövrde baş vermiş hadisələrin fəal iştirakçısı aqqvardiyacı N.Ryabinin qeydlərinə görə, "cənubda Xəzərdən başqa heç bir yerdə ağların dəniz qüvvələri komandanlığı belə mükemmel formada olmamışdı".

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərs

(İctimai-siyasi hazırlıq dərsinin qrup rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Sıallar:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tarixli fərmanı və bu fərmanın tarixi əhəmiyyəti.

2. Azərbaycan xalqına qarşı ermənilər tərəfindən aparılmış genosid siyasetinin məzmunu, tarixi xronikası və ağır nəticələri.

3. Ordumuz Ermənistənin separatçı-isğalçılıq siyasetinə son qoyacaqdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tarixli fərmanı və bu fərmanın tarixi əhəmiyyəti

Azərbaycanlıların soyqırımı erməni faşizminin xalqımızın taleyinə həkk etdiyi qanlı salnamə, bütün türk dünyası və bəşəriyyət üçün tarixi ibret dərsidir.

Türklərə və azərbaycanlılara qarşı ermənilərin müteşəkkil şəkildə misli görünməmiş düşməncilik siyaseti aparmasının və bunu bir milletin digər millət tərəfindən fiziki cəhətdən məhv edilməsi meqsədini daşıyan milli ideologiyaya və böyük fəaliyyət programına çevirməsinin dünya tarixində analoqu yoxdur.

Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra xalqımızın tarixi keçmişin obyektiv mənzərasını yaratmaq imkanı əldə edilmişdir. Uzun illər gizli saxlanılan, üzərinə qadağa qoyulmuş həqiqətlər açılır, təhrif edilmiş hadisələr özünün əsl qiymətini alır. Azərbaycan xalqına qarşı ermənilər tərəfindən törədilmiş soyqırımı da uzun müddət tarixin açılmamış səhifələrində biri olmuşdur.

Xalqımıza qarşı törədilmiş bütün soyqırımı faciələrinə siyasi qiymət vermek məqsədile Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tarixli fərman imzaladı. Həmin fərmanla 31 mart azərbaycanlıların soyqırımı günü kimi tarixe yaxıldı.

Bu mühüm sənəddə Azərbaycan XIX əsrde zorakılıqla parçalandıqdan sonra azərbaycanlılara qarşı törədilmiş, bəşər tarixində görünməyen vəhşiliklərə həyata keçirilmiş küləvi qırğınlardan - soyqırımların tariximizdə ilk dəfə olaraq rəsmən adı çəkilir, xüsusilə 1905-1907, 1918-1920, 1948-1953 və 1988-1993-cü illərdə erməni millətçi, şovinist dairələri və onları dəstəkləyən böyük dövlətlərin mürtəcə qüvvələri tərəfindən bütün Cənubi Qafqaz məqyasında azərbaycanlı əhaliye qarşısında aparılmış düşməncilik siyasetinin kökləri açılır. "Böyük Ermenistan" xülyasını həyata keçirmeyin əsas yolu tarix boyu bu ərazilərin yerli sakini olmuş azərbaycanlıların məhv edilməsində, köçürülməsində, xalqların tarixi və mədəniyyət abidələrinin dağılımasında, topomılmların dəyişdirilməsində

Mövzu: 31 Mart - Azərbaycanlıların soyqırımı günüdür.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbəri bu dərsə hazırlaşarkən ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi soyqırımı haqqında əldə olan tarixi materiallardan, həmin hədisələrin şahidi olanların xatirələrindən istifadə etməli, eləcə də əvvəlki dərslərdə ermənilərin separatçı siyaseti haqqında öyrənilənləri dinləyicilərə bir daha xatırlatmalı və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə əlaqələndirməlidir.

görən antiazərbaycan qüvvələrinin mənfur fəaliyyətinə siyasi qiymət verilir.

Azərbaycan xalqına qarşı ermənilər tərəfindən aparılmış genosid siyasetinin məzmunu, tarixi xronikası və ağır nəticələri

1813 və 1828-ci illərdə imzalanan Gülüstan və Türkmençay müqavilələri Azərbaycan xalqının parçalanmasının, tarixi torpaqlarımızın bölünməsinin əsasını qoydu. Azərbaycan xalqının həmin milli faciəsinin davamı kimi onun torpaqlarının zəbt olunmasına başlanıldı. Qısa bir müddədə bu siyaset gerçəkləşdirilərək, 10 minlərlə ermənilərin kütləvi surətdə Azərbaycan torpaqlarına köçürülməsi həyata keçirildi. Əhalinin fiziki cəhətdən məhv edilməsi isə Azərbaycan torpaqlarının işğalının ayrılmaz bir hissəsinə çevrildi.

XX əsrin əvvəllərində "Daşnak-sütün" və "Hıncak" kimi erməni millətçi partiyalarının fəaliyyətindən və fanatik kütłələri qatı millətçi ideyalar ətrafında birləşdirməsindən sonra bu proses daha da sürətləndi.

"Böyük Ermenistan" yaratmaq xülyasından ruhanlıq ermənilər 1905-1907-ci illərdə azərbaycanlılara qarşı açıq şəkildə genişməq yaslı qanlı aksiyalar həyata keçirdilər. Yüzlərlə yaşayış məntəqəsi dağıdılib yerlə-yeksan edildi, minlərlə azərbaycanlı vəhşicəsinə qətlə yetirildi.

Erməni terrorçu-quldur dəstələri Bakıda, Tiflisdə, İrəvanda, Naxçıvanda, Gəncədə, Qarabağda, Zəngəzurda küləvi şəkildə azərbaycanlılara divan tutmuş, şəhər və kəndləri yandırmış, uşaqları, qadınları, qocaları misilsiz qəddarlıq və vəhşiliklə öldürmüşlər. Həmin dövrə təkcə Şuşa, Cavanşir, Cəbrayıllı və Zəngəzur qəzalarında 75 Azərbaycan kəndi yerlə-yeksan edilmiş, İrəvan və Gəncə quberniyalarında 200-dən artıq yaşayış məntəqəsi viran edilmişdi. Erməni vəhşiliyindən sağ qurtara bilən on minlərlə azərbaycanlı öz doğma yurdunu tərk etmək məcburiyyətində qalmışdır.

İrəvan azərbaycanlılarının coxsayılı müraciətlərindən birində göstərilir ki, qısa müddət ərzində bu tarixi Azərbaycan şəhərində və onun ətrafında 88 kənd dağıdılmış, 1920 ev yandırılmış, 132 min azərbaycanlı məhv edilmişdi.

Erməni cəza dəstələrinin törətdiyi vəhşiliklər və daşnak hakimiyyəti dövründə yürüdürlən "Türkşüz Ermenistan" siyaseti nəticəsində İrəvan quberniyasının azərbaycanlı əhalisinin sayı 1916-ci ildə 375 min nəfərdən 1920-ci ildə 70 min nəfəre enmişdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yarandıqdan sonra 1918-ci ilin mart hadisələrinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. 1919 və 1920-ci illərdə Martin 31-i Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən ümummilli matəm günü kimi qeyd olunmuşdur. Əsildə, bu, azərbaycanlılara qarşı yürüdürlən soyqırımı siyasetinə, XIX əsrde və XX əsrin əvvəllerinde torpaqlarımızın işğali proseslərinə tarixdə ilk dəfə siyasi qiymət vermek cəhd iidi. Lakin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu bu işin başa çatmasına imkan vermədi. Şəhərin rəhbərliyi ilə Bakı Kommunası tərəfindən Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan təmizləmək məqsədi güden mənfur planın həyata

keçirilməsinə başlanıldı. Həmin günlərdə ermənilərin törətdikləri cinayətlər Azərbaycan xalqının yaddasına əbədi həkk olunmuşdur. Minlərlə dinc azərbaycanlı yalnız milli mənsubiyəti-nə görə məhv edildi. Ermənilər evlərə odurur, insanları diridiridir yandırır, milli memarlıq abidələrini, məktəbləri, xəstəxanaları, məscid və digər abidələri dağıdırırdılar.

Azərbaycanlıların soyqırımı Bakı, Şamaxı, Quba qəzalarında, Qarabağda, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Lənkərandə ermənilər 50 mindən çox azərbaycanlılarını qətlə yetirmiş, evlərini talan etmiş, on minlərlə adamı yurd-yuvalarından didərgin salmışdır.

Təkcə 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Bakıda, Şamaxıda, Qubada, Müğanda, Lənkərandə ermənilər 50 mindən çox azərbaycanlılarını qətlə yetirmiş, evlərini talan etmiş, on minlərlə adamı yurd-yuvalarından didərgin salmışdır.

Yalnız Bakıda 18 minə yaxın soydaşımız xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilmiş, Şamaxı qəzasının 58 kəndi dağıdılmış, 7 min nəfəredək adam, o cümlədən 1653 qadın və 965 uşaq öldürülmüş, Quba qəzasının 122 məsələnə kəndi yerlə-yeksan edilmişdi. Qarabağın dağlıq hissəsində 750-dən çox, Zəngəzur qəzasında 115 Azərbaycan kəndi vəhşicəsinə dağıdılmış, əhaliyə cinsinə və yaşına ferq qoyulmadan qəddarcasına divan tutulmuşdu. İrəvan quberniyasında 211, Qars vilayətində 22 azərbaycanlı kəndi dağıdılmış, yandırılmış ve talan edilmişdi.

İrəvan azərbaycanlılarının coxsayılı müraciətlərindən birində göstərilir ki, qısa müddət ərzində bu tarixi Azərbaycan şəhərində və onun ətrafında 88 kənd dağıdılmış, 1920 ev yandırılmış, 132 min azərbaycanlı məhv edilmişdi. Erməni cəza dəstələrinin törətdiyi vəhşiliklər və daşnak hakimiyyəti dövründə yürüdürlən "Türkşüz Ermenistan" siyaseti nəticəsində İrəvan quberniyasının azərbaycanlı əhalisinin sayı 1916-ci ildə 375 min nəfərdən 1920-ci ildə 70 min nəfəre enmişdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti yarandıqdan sonra 1918-ci ilin mart hadisələrinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. 1919 və 1920-ci illərdə Martin 31-i Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən ümummilli matəm günü kimi qeyd olunmuşdur. Əsildə, bu, azərbaycanlılara qarşı yürüdürlən soyqırımı siyasetinə, XIX əsrde və XX əsrin əvvəllerinde torpaqlarımızın işğali proseslərinə tarixdə ilk dəfə siyasi qiymət vermek cəhd iidi. Lakin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu bu işin başa çatmasına imkan vermədi. Şəhərin rəhbərliyi ilə Bakı Kommunası tərəfindən Bakı quberniyasını azərbaycanlılardan təmizləmək məqsədi güden mənfur planın həyata

gözəl bilirlər ki, bu ordu daha əvvəlki ordu deyil. Bu, 1994-cü ilin uğurlu, qəlebə soraqlı döyüş günlerini yaşamış, döyüş-döyüşə möhkəmənmiş, bərkmiş, qüdrətli və nizamlı bir ordudur.

Azərbaycan əsgəri yaxşı bilir

ki, ermənilərin apardığı ikiüzlü və riyakar siyaset heç bir nəticə verməyəcək, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı olduğu illerdə formalaşan və inkişaf edən Azərbaycan ordusu bu gün düşmənin layıqli cavabını verərək, işgal olunmuş torpaqlarımızı azad etmeye qadırdı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursunun layıqli davamçı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli ilə əlaqədər dövlətimizin siyasetini bele bəyan etmişdir: "Həmi bil-məlidir ki, sülh terəfdarı olmağımıza baxmayaraq, mühəribənin yenidən başlanmamasını və bu məsələnin sülh yolu ilə həllini istəməyimə baxmayaraq, bizim səbrimiz də tükənməz deyildir. Azərbaycan Respublikası ərazisinin 20 faizi işgal edilmiş, 18 mindən çox azərbaycanlı helak olmuş, 20 mindən çoxu yaralanmış, 4 mindən çox azərbaycanlı əsir və itkin düşmüş, 400 girov götürülmüş, 4 mindən çox sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 660 məktəb və uşaq bağçası, 250 xəstəxana və tibb müəssisəsi dağılmış, azərbaycanlıların yaşılığı 724 şəhər, kənd və qəsəbə qəzet edilmiş, dağıdılmış və yandırılmışdır. Bütün buların nəticəsində təkcə XX əsrde 2 milyondan çox azərbaycanlı bu və ya digər şəkildə şovinist erməni dairələrinin və onların havadarlarının yürütdükleri qanlı terror və soyqırımı siyasetin təsirinə məruz qalmışdır.

Ordumuz Ermənistənin separatçı-isğalçılıq siyasetinə son qoyacaqdır

Azərbaycan xalqına qarşı çoxəslik tarixən el çəkməyən ermənilər yaranmış tarixi şəraitdə sui-istifadə edərək, xalqımızın başına min bir müsibətlər gətirmiş, torpaqlarımızın 20 faizdən çoxunu işgal etmişlər. Bu gün təkcə Azərbaycan üçün deyil, həm de regionumuz üçün təhlükə mənbəyinən əvələşməyən əmək dərəcədə yaradılmışdır. Həmin döyüşlər Azərbaycan xalqının heç vaxt erməni işğalı ilə barışma-yacağını, hamının daim döyüşə hazır olduğunu göstərdi. Xalqımız, xüsusən de gənclər həmin günlərdə yürüş keçirərək ordu ilə xalqın birliliyini nümayiş etdirilər, torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasına hər an hazır olduqlarını göstərdilər. Ermənistənin hərbi-siyasi rejimi anladı ki, indiki Azərbaycan öten əsrin 90-ci illərindəki Azərbaycan ordusunun döyüşlərində böyük zəfərinin başlangıcı oldu və əminik ki, ordumuz bizi belə qələbələrlə hələ çox sevindirecek, ərazi bütövlüyüümüz gec-tez bərpa olunacaq!

Aprel döyüşləri bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycan Ordusu istenilən zaman öz torpaqlarını işğaldən azad etməyə qadırdı və Azərbaycan əsgəri Vətəninin ərazi bütövlüyü bərpa etməyə hər an hazırıldı.

Torpaqlarının 20 faizdən çoxunu itmiş, soydaşlarının bir milyondan artıraq qaçqın düşmüş, minlərlə şəhid vermiş Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə hər bir hərbi qulluqcu öz döyük və mənəvi-psixoloji hazırlığını daim artırır, hərbi intizamın möhkəməndirilmesinə çalışır, Vətən sevgisini hər şəyden üstün tutur, yurdumuza düşmən təcavüzündən azad etmək üçün daim döyüşə atılmağa hazırlıdır.

Müdafıə Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyətə
Əlaqələr İdarəsi

Bakıda ABŞ Avropa Komandanlığı tərəfindən seminar keçirilib

Azərbaycan-ABŞ iki-tərəflə əməkdaşlıq planı-na əsasən ABŞ Avropa Komandanlığının mütəxəssisləri tərəfindən Bakıda "Quru Qoşunlarda texniki xidmət və təmir bölmələrinin işinin təşkili" mövzusunda seminar keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, qoşun növbərindən hərbi qulluqçuların iştirak etdiyi seminarda mövzuya dair müxtəlif briñqlər təqdim olunub.

Ön xətdə yerləşən bölmədəydi. Şəxsi heyət gündəlik döyüş növbətçiliyi aparmaqla yanaşı, gün ərzində taqım komandirlərinin nəzareti altında idmanla da məşğul olur. Hava soyuq və şaxtalı keçədə, əsgərlər idman alətlərindən məşq edir, normativləri yerinə yetirirdilər.

Taqım komandiri leytenant Elxan Əzizov Tərtər rayonundandır. 2015-ci ilde Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini bitirdikdən sonra xidmətə bu hərbi hissəyə təyin olunub. Gənc zabitin sözlerine görə, şəxsi heyətin fiziki vərdişlərinin artırılması da ordunun döyüş qabiliyyətini yüksəldir. "Gənclər sağlam, gürmrah olmaq üçün idmanla məşğul olduqları kimi, əsgərlərimiz də gündəlik məşq edir, gün ərzində idmanla məşğul olurlar. Idman saatlarının səmərəli və keyfiyyətli keçməsi üçün bütün vəsilərdən istifadə edirik."

Turnikdən təzəcə düşüb yorğunluğunu çıxarmaq istəyən əsgərlərden biriyle həmsöhbət oldum. Əsgər Murad Babayev Sabunçu rayonundandır. Mülki həyatında da bir sira döyüş növbəri ile məşğul olub. "Uşaqlıqdan idmana həvəsim olub. Bir çox yerlərdə

məşq etmişəm. İdman vərdişlərim burada daha çox təkmilləşir. Həm fərdi, həm də bölmə şəklində idman tədbirlərimizin keçirilməsi düşmənle müqayisə-

gerov ön xətdə xidmət etməkdən qürur duyduğunu vurğuladı, xidməti dövründə döyüş bacarığı ilə yanaşı, fiziki hazırlığının da təkmilləşdiriyini dedi.

Fiziki hazırlıq

"Düşmən məğlub olacaq"

de tam üstünlüğümüzü təmin edir.

Şəki rayonundan xidmətə çağırılan Elman Əs-

- Gənc əsgər hazırlığı dövründə komandirlərimiz bize vacib olan bütün vərdişləri öyrətdilər. Silahla

davranmağı, onu sökübüyümgəyi, atəş hazırlığını və s. Günü nizam qaydalara uyğun olaraq idman saatlarında fiziki hazırlığımızı da artırırıq. Əlbəyaxa döyüş dərslərimiz yüksək səviyyədə keçirilirdi. Bu gün ön xətdə xidmət edirik. Ele məqəm ola bilər ki, düşmənə üzəbez gələrik. Gərek, fiziki cəhətdən de üstün olaq ki, onu məğlub edək.

Gənc əsgər onu da bildirdi ki, Ali Baş Komandanımızın döyüş əmrini gözləyirik. "Atam və əmim Qarabağ döyüşlərində vuruşub. Bu gün növbə mənimdir. Düşmənin xalqımızın başına açdığı müsibətlərin qisasını alacağımız günü səbərsizlikle gözləyirik. Hamımız Vətənin müdafiəsində durmuşuq və hər an "İrəli" komandası ilə döyüşə atılıb son nefəsədək vuruşmağa hazırıq."

Məmmədrza Məmmədov, Məhəmməd Xalayev, Telman Yusubov və başqa əsgərlər də istər döyüş, isterse də fiziki hazırlıq cəhətdən düşməndən qat-qat üstün, gələcək döyüşlərdə düşməni məğlub etməyə hazır olduğunu bildirdilər.

Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"

Ermənistən ordusunda kriminal hadisələr

İşgal edilmiş Ağdərə rayonu ərazisində yerləşdirilən düşmən ordusunun bölmələrindən birinə məxsus "UAZ" markalı avtomobil ağır yol-nəqliyyat hadisi törədib.

Qəza nəticəsində ən azı 1 nəferin öldüyü, 3 nəferin isə müxtəlif dərəcəli bedən xəsərətləri aldıq məlum olub. Ölən sərnişinin hərbi hissədə tibb bacısı vəzifəsində xidmət etdiyi bildirilir. Faktı Ağdərə şəhər xəstəxanasının Avakyan soyadlı əməkdaşı da təsdiqləyib. Hadise barədə rəsmi məlumat verilməsə də, araşdırma aparılır. Sosial şəbəkə-

də yayılan xəberdə o da bildirilir ki, ölen qadınla Avakyan əvvəller Yerevan xəstəxanalarından birində birlikdə çalışıblar.

* * *

İşgal olunmuş Ağdərə rayonu ərazisində yerləşdirilən Ermənistən ordusunun zabitlərindən birinin təbəliyində olan hərbi qulluqçuları mütəmadi olaraq döyməsi, işgəncələr verməsi və təhqirəmiz söyüslərlə təhqir etdiyi bir hərbi qulluqçunun şikayət etdiyi bildirilir.

Bu günlərdə hərbi hissə komandiri Baxsiyanın adına hərbi polisden məktub daxil olub. Məktubda 8-ci bölgün komandiri Karen Levonyanın döydüyü 3 əsgərin və nalayıq söyüslərlə təhqir etdiyi bir hərbi qulluqçunun şikayət etdiyi bildirilir.

Faktla bağlı araşdırma aparmaq məqsədilə hərbi qulluqçular Vəqarsak Gəzaryan, Mişa Çilingaryan və Gevork Hayrapetyanın, həmçinin onları döyen böyük komandiri Karen Levonyanın hərbi polisə göndərilməsi də məktubda göstərilir.

Hazırlıdı: İsa ELDAROĞLU

Fakt öz təsdiqini taparsa K.Levonyan həbs ediləcək.

* * *

Fevalin 26-da işgal altında olan Cəbrayıl rayonu ərazisində yerləşdirilən düşmən ordusunun hissələrindən birində sürücü işleyen Viqen adlı şəxs yaşayış məntəqəsində mülki şəxslərle mübahisə edib. Sonradan davaya çevrilən münəqışə zəminində Viqen ayağından bıçaqlanıb. Çoxlu qan itirən hərbi hissənin sürücüsü hospitala təxliyə edilib.

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyə və İran preşidentləri Suriyadakı vəziyyəti müzakirə ediblər

Türkiyə Preşidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Martin 7-də İran Preşidenti Həsən Ruhanı ilə Şərqi Qutada yaranmış vəziyyəti müzakirə edib.

Türkiyə və İran preşidentləri telefon danışıqlığı zamanı Suriyadakı son hadisələri, əsasən də Şərqi Quta etrafında yaranan vəziyyəti müzakirə ediblər. Tərəflər BMT Təhlükəsizlik Şurasının 2401 sayılı qətnaməsinə uyğun olaraq atəşkəsin təmin edilməsi üçün qarant ölkələrin birgə seydlərinin vacibliyini vurğulayıblar. Liderlərin, aprelin 4-də İstanbulda keçiriləcək Türkiyə-Rusiya-İran üçtərəfli sammiti etrafında da fikir mübadiləsi apardıqları bildirilir.

Cənubi Koreya rəsmisi: Donald Tramp və Kim Çen In görüşə bilər

ABŞ preşidenti Donald Tramp və Koreya Xalq Demokratik Respublikasının (KXDR) lideri Kim Çen In may ayı nadək görüşə bilərlər.

Bunu Koreya Respublikası preşidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Çunq Euy-yong Vaşinqtonda jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Cənubi Koreya rəsmisi bildirib ki, ABŞ preşidenti Donald Tramp KXDR liderinin dəvətini qəbul edərək ən qısa zamanda onunla görüşməyə razı olduğunu deyib.

Qeyd edək ki, Çunq Euy-yong Şimali Koreyaya səfərlərinin yekunu barədə Seulda açıqlama verərkən demişdi ki, KXDR lideri Kim Çen In onlara nüvə silahsızlaşdırılması məsələsini ABŞ ilə müzakirə etməye hazır olduğunu deyib. Kim Çen In hətta nüvə silahsızlaşdırılması məsələsinə nail olmağın onun atasının ölümqabası son arzusu olduğunu da ifadə etmişdi.

Ukrayna Silahlı Qüvvələri üçün modernləşdirilmiş T-84 tankı hazırlanır

Ukrayna Silahlı Qüvvələri üçün T-84 tankının yeni müasir partiyası hazırlanır.

"Ukroboronprom" dövlət konserninin mətbuat xidmətə istinadən məlumat verir ki, hazırda T-84 tankının modernləşdirilməsi işləri aparılır. Modernləşmədən sonra tanka rəqəmsal müdafiə radiostansiyası quraşdırılacaq, elektrosistem yenilənəcək, nişançı kompleksi müasirləşdiriləcək.

T-84 tankı modernləşdiriləndən sonra istənilən hava şəraitində və sutkanın istənilən vaxtında güclü manevrlər etməyə qadir olacaq. Tank modernləşdirildikdən sonra Ukrayna Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinin iştirakı ilə təcrübədən keçiriləcək.

"Mi-8" 150 metr hündürlüyü olan yarğandan uçuruma yuvarlanıb

Sərhəd xidmətinin Mi-8 helikopterinin Çeçenistanda qəzaya uğramasına qəfil güclənən külək səbəb olub.

Bunu Çeçenistənın başçısı Ramzan Kadirov Telegram kanalında deyib. Onun sözlərinə görə, sərhədçiləri düşürmək üçün aşağı enən helikopter yerdən iki metr aralıda asılı vəziyyətde dayandığı vaxt külək qefildən güclənib. Helikopter bərk yırğalanmağa başlayıb, iki sərhədçi özünü yere ata bilib. Digər 7 nəfer içəridə qalıb və helikopter 150 metr hündürlüyü olan yarğandan uçuruma yuvarlanıb.

Kadirov bildirib ki, 5 cəsəd, həmçinin ağır yaralanmış 2 döyüşçü uçurumdan çıxarılib. Onlardan biri hospitalda ölüb, digəri stabil ağır vəziyyətdədir.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Hər kitab oxucunun düşüncələrini tərpədə bilmir. Müharibədən yarılan kitablardır. Ürkələr yazılibsa, tarixi faktlara söykənirsə, həmin fakt və hadisələrin qəhrəmanlarına vətəndaş sayğısıyla yazılıbsa, həm maraqla oxunur, həm də oxuyanın düşüncələrinə həpur, yaşayır, yaşadılır. Azərbaycan Ordusunun tarixi qəlebəsinə həsr olunan "Bayraqtəpə" kitabı belə kitablardandır. Əməkdar jurnalıst, şair Rəşid Faxralının bu kitabı publisistika ilə poeziyanın vəhdətidir: aprel qəlebəsinin necə qazanılmasından, qalib əsgər və zabitlərdən publisistik məqalələr və eyniadlı poemə. Publisistikanın poetikası poemanın bədii dəyərini tamamlayır.

Məqalələr ayrıraqda, və vəhdətdən aprel döyüslərinin mahiyətinə jurnalıst ehtiraçıdır və özünəməxsüs üslubu ilə oxuyanın düşüncələrini tərpədir. Oxuyursan, düşünürsen və inanırsan ki, Azərbaycan əsgəri güclüdür, Azərbaycan Ordusu qüdrətlidir, Böyük Qələbəni adət qazanmağa qadirdir.

Bele bir kitabin "N" hərbi hissəsində gənc əsgərlərə çatdırılması, həm də müəllifin özünün çatdırılması, onların vətənpərvərlik duyularının dərinleşməsi, mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsi baxımından dəyərləndirilməlidir.

Baş leytenant Tural Tahirov "Bayraqtəpə" kitabının müəllifi, əməkdar jurnalıst Rəşid Faxralı gənc əsgərlərə təqdim edərək bildirdi ki, sizin döyük növbətçiliyinə bu kitabın qələbə ovqatıyla gedəcəyinize əminim. Ona da əminəm ki, siz kitabın ədəbi-bədii qəhrəmanlarının döyük yolunu davam etdirəcəksiniz...

Rəşid Faxralı aprel döyüslərini həm publisist, həm də şair kimi yaşatmaq istəyib və buna nail olub. Aprel döyüslərindən səlisələ məqalələr yazıb, "Bayraqtəpə" formatında "Lələtəpə" kitabı nəşr olunub. Bu kitablar ordumuzun böyük qələbəsiyle nəticələnən aprel döyüslərinə qururun qoşa qanadı hesab edilməlidir...

Rəşid Faxralı gənc əsgərlərlə səmimi söhbət etdi.

Ovqat

"Sizin Vətən sevginizə Vətən deyirəm"

Söhbətin qayəsi vətənpərvərliyidi. Vətənpərvər şairin yaxın vaxtlarda döyük növbətçiliyi aparacaq əsgərlərlə qarşılıqlı ehtirama söykənən səhbəti Vətənə köklənmişdi. Əsgərlər aprel döyüslərindən, o döyüslərin qəhrəmanlarından, Şəhidlərdən, Azərbaycan Ordusunun qüdrətindən danışdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin aprel döyüslərinə verdiyi dəyəri xatırlatdı: "Aprel döyüsləri dövlətimizin və ordumuzun gücünü, xalqımızın birliyini, həmçəliyini və vətənpərvərliyini nümayiş etdirirəm".

- Siz belə ordunun əsgərlərisiniz. Hər birinizin Mübarizləşdiyinə, Çingizləşdiyinə hamı inanır. Hamı sizin Vətən sevginizə güvenir. Aprel döyüslərinin qalib əsgərlərinə, qaliblər sırasında gördüyüümüz şəhidlərinə qədərsiz ehtiramım hełelik "Lələtəpə", "Bayraqtəpə" kitablarıdır. "Cıdır düzü", "Ərgüneş", "Şükürataz", ... kitablarının da yazılıcağı günde intzarındayam. O günü siz tezlezdirəcəksiniz, o kitabları siz yazdıracaqsınız, - Rəşid Faxralının səmimi

kəlmələrinin gənc əsgərlərin düşüncələrinə, düşüncələrindən ürəyinə süzüldüyünü hiss etmek çətin deyildi.

- Bayraqımız hamimizin ruhudu. Bayraqımızı siz də sevirsiniz. Mübariz İbrahimov kimi, Samid İmanov kimi, Çingiz Qurbanov kimi... Bu dönməz sevgi sizin hərbi xidmət amalınızdır. "Bayraqtəpə" poemasının son misraları sizin, bizim, hamimizin misralarıdır, Azərbaycan əsgərinə inamda:

Gecə üzərlik üstədi,
Qələbə ərlik üstədi...
Barmağın tetik üstədi,
Zəfer sənin zəfərində...

Ədəbi taleyimdən çox razıyam ki, Vətənə, qəhrəmanlığa, qəhrəmanlıqla ad olan "Bayraqtəpə" kitabımı size, gənc əsgərlərə təqdim edirəm. Hərbi xidmətdən bir xatırə kimi evinizə aparacaqsınız. Kitab rəfinizdə qazanacağınız qələbədən sonra yazılıcaq kitablar da olacaq. Elə burada, elə indi size ad elədiyim misralar qələbədən sonra yazacağım kitablardan birinin epiqrafi olacaq:

Yad torpaqda
qöncələnməz yad çiçəkləri,
Siz qoruyan hər bir izə
Vətən deyirəm.
Vətən sizin qəlbinizdən
başlayır deyə,
Sizsin Vətən sevginizə
Vətən deyirəm!..

Əsgərlər də, zabitlər də şair sözünü, publisist sözünü böyük maraqla dinlədilər. Hər kəlmədə Azərbaycan əsgərinə, Azərbaycan Ordusuna inam vardi...

Əsgərlərin Rəşid Faxralıya sualları adı suallar deyildi. Hər sualın metləbində Vətən vardi, torpaq vardi, torpaqlarımızın işğaldan azad ediləcəyinə inam vardi. Əsgərlərin Vətən sevgisinə ad olan sevgisinə Vətən deyən şair-jurnalıst sualları döyüşlərde şahidi olduğu hadisələr istinaden cavalandırdı. Əsgər Taleh Mirzəzadənin "Mühəribəde sizi ən çox kövəldən nə olub?" sualına cavab verəndə Rəşid Faxralının səsində qəhər hiss edildi:

- 1992-ci ilin yayında Zəngilanda ezamiyyətdəydim. Mahrızlıda hamı evsəyiini atıb getmişdi. Kənddə birçə Qəffəs nənə qalmışdı. Onu görəndə, mərhum Ali Mustafayev demişkən, məni dəli bir ağlamaq tutdu. O vaxtdan indiyəcən yadimdandır. Qəffəs nənənin ata yurduna sevgisini unuda bilmirəm, unutmayacam. Bu sevgidə bir bəşərilik vardi...

Əsgər Murad Mirzəyevin Ağdam haqqında bir bənd şeir istəməsi Rəşid Faxralını duyğulandırdı:

- Ata yurdunu sevməyen Vətənini də sevə bilməz. Azərbaycan əsgəri həm də ona görə güclüdür ki, ata yurdunu, deməli, Vətənini sevir. Bir neçə il əvvəl yazdım "Mühəribə" poemasında bir bayatını, əsgər Muradov, sənin timsalında bütün ağdamlıları ad edirəm:

...ağ dama,
Yol almışq Ağdama.
Nərə çəkin, yağının
gözlərinə ağ dama!..

...Sonda əməkdar jurnalıst Rəşid Faxralı "Bayraqtəpə" kitabını əsgərlərə, zabitlərə hədiyyə etdi.

**Mübariz MUSAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**

"İldirim" zirehli maşınıdır. MRAP sinfinə aid olan altı silindrilı maşın 265 at gücündə mühərrikə, mexaniki transmissiya və havalandırma sistemi ilə təchiz edilib. Zirehli maşının uzunluğu 7350 mm, boş halda çəkisi 13 ton, döyük çəkisi 15,5 ton, sürəti saatda 90 kilometrdir. Zirehli maşının yan hissələrində iki ədəd, arxa hissəsində mexaniki olaraq açılıb-bağlanan qapı, qüllə his-

səsində iki lyuk quraşdırılıb. Maşın gülə, mina və əldəqayırmə partlayıcı maddələrə qarşı möhkəm zirehlənib. 10 nəfərə qədər döyüşçünü daşıya bilir.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

Hərbi texnikalar, silahlar

Zirehli "İldirim" maşını

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin uğurlarından biri

də "Cihaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən hazırlanmış

zirehli "İldirim" maşınıdır. MRAP sinfinə aid olan altı silindrilı maşın 265 at gücündə mühərrikə, mexaniki transmissiya və havalandırma sistemi ilə təchiz edilib. Zirehli maşının uzunluğu 7350 mm, boş halda çəkisi 13 ton, döyük çəkisi 15,5 ton, sürəti saatda 90 kilometrdir. Zirehli maşının yan hissələrində iki ədəd, arxa hissəsində mexaniki olaraq açılıb-bağlanan qapı, qüllə his-

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul kətb: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Rəşid HÜSEYNOV

Qəzeti hesabı

Nerimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzeti həftada iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində
səhifələnər "Hərbi nəşriyyat" in mətbəsində hazırlanır.
Diapositivlərdən çap olunur. Əlyazmalara ray verilir,
teqdim edilən yəzərlər müəlliflər qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 82
Nüsxə 3510

idman

Millimiz Ukrayna yığmasına iki cavabsız qolla qalib gəlib

Martin 8-də futbol üzrə 17 yaşadək qızlardan ibarət Azərbaycan və Ukrayna milli komandaları arasında növbəti yoldaşlıq görüşü keçirilib.

Oyundan əvvəl AFFA rəhbərliyi adından 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibəti ilə hər iki komandanın üzvlərini təbrik edən baş katib Elxan Məmmədov onlara gül təqdim edib.

Bakı Olimpiya Stadionunda keçirilən matçda millimiz 2:0 hesabı ilə qalib gəlib.

Qolları Sona Rəhimova və Birgul Çelik vurub.

Qeyd edək ki, komandalar arasında martın 6-də keçirilmiş ilk oyunda millimiz 1:0 hesabı ilə qalib gəlmışdı.

Azərbaycan gimnastı "Baltik halqası" yarışlarının gümüş mükafatçısı olub

Riadakı Olimpiya idman Mərkəzində bədii gimnastika üzrə ənənəvi "Baltik halqası" yarışları keçirilib. 19-cu dəfə keçirilən bu ilki 18 ölkənin idmançıları iştirak edirdi.

Azərbaycan gimnastı Zöhrə Ağamirova gürzə hərəkətlərdə ikinci yeri tutub. Qızıl medal ukraynalı Vlada Nikolçenko qazanıb.

"Baltik halqası" yarışlarının yekunlarına görə iştirakçılara mükafatlar, medallar və Latviyanın tanınmış rəssamlarının əsərləri təqdim edilib.

"Neftçi idman Klubu"nın üzgüçüsü respublika qış çempionatında beş qızıl medal qazanıb

"Neftçi idman Klubu"nın üzgüçüsü Boris Kirilov böyük əzmkarlıq nümayiş etdirərək bir yarışda 5 qızıl medala yiyələnib. O, bu uğuru Bakı Su idman Sarayında keçirilən üzgüçülük üzrə respublika qış çempionatında qazanıb.

50 və 100 metr məsafəyə sərbəst, eyni məsafələrə arxası üstə, eləcə də 50 metr məsafəyə baterflyay üsulla üzəmə yarışlarının hər birində finiše birinci çatan Boris Kirilov bu turnirdə beşqat Azərbaycan çempionu olub.

Bədii gimnastlarımız "Riga Spring" beynəlxalq turnirində uğurla çıxış ediblər

Bədii gimnastika üzrə milli komandanızın üzvləri Latviyada "Riga spring" beynəlxalq turnirində uğurla çıxış ediblər.

2018-ci ilə uğurlu başlayan bədii gimnastlarımız bu turnirde de fərqlənməyi bacarıblar. Komandanızın hesabına ilk medali turnirdə gənclər arasında çıxış edən Dərya Farsbafşəhriyari yazdırıb. Halqa ilə icra etdiyi hərəkətə görə, 14,550 xal alan idmançımxız fəxri kürsünün üçüncü pilləsində qərarlaşıb. D.Farsbafşəhriyarinin növbəti çıxışı ona gümüş medal qazandırıb. Idmançımxızın topla çıxışda 15,550 xal toplayaraq yalnız Ukrayna gimnastından geri qalib.

D.Farsbafşəhriyari komanda yoldaşı Arzu Cəlilova ilə birgə komanda yarışlarında da medal qazanıb. Bu dəfə qızlarımız fərdi proqramda çıxışlarının ümumi nəticələrinə əsasən, bürunc medala layiq görülübllər.